

İKTİSAT TEORİLERİNİN REFAH EKONOMİSİ VE OYUN TEORİSİ İLE İLİŞKİLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Özgür ALTUNTAŞ

İKTİSAT TEORİLERİNİN REFAH EKONOMİSİ VE OYUN TEORİSİ İLE İLİŞKİLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Özgür ALTUNTAŞ

ORCID: 0000-0002-5412-8056

ISBN: 978-625-382-413-6

E-ISBN: 978-625-382-414-3

DOI: 10.54637/vizetek.9786253824143

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Bu kitap, basılı ve elektronik (e-kitap) formatlarında yayımlanmaktadır. Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazar(lar)ına aittir.

Yayın Tasarımcısı / Koordinatörü: Ferit RESULOĞULLARI

Kapak Tasarımı ve Mizanpaj: Ahmet TUNÇDEMİR

Baskı: Ankara | Eylül, 2026

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetekiayincilik@gmail.com

Yayıncı Sertifika No: 41575

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
1. REFAH EKONOMİSİ	5
1.1. Pareto Optimum	9
1.1.1. Tüketimde Etkinlik.....	10
1.1.2. Üretimde Etkinlik.....	12
1.1.3. Üretim ve Tüketimde Ortak Etkinlik.....	14
1.2. Pareto Optimum Kısıtları	16
1.2.1. Pareto Optimumun Tam Rekabet Sisteminde Gerçekleşmesi Dışsal Ekonomiler Nedeniyle Güçtür Üretimde Etkinlik	16
1.2.2. Pareto Optimumun Aksak Rekabet Piyasasında Gerçekleşme İmkânı Yoktur.....	17
1.2.3. Pareto Optimum Ölçeğe Göre Artan Getiri Olduğunda Gerçekleşmez	17
1.2.4. Pareto Optimum Toplumdaki Gelir Dağılımının En Adaletlisi Hangisi Olduğunu Açıklayamaz.....	17
1.3. Pareto Optimuma Diğer Ekonomistlerin Katkıları	18
1.3.1. Kaldor- Hicks'in “ Kayıpları Karşılama” İlkesi	18
1.3.2. Scitovsky'nin “ İkili Kriter” İlkesi	19
1.3.3. Bergson'un “ Sosyal Refah Fonksiyonu” Ölçütü ve Sosyal Farksızlık Eğrileri	20
2. OYUN TEORİSİ	23
2.1. Gelişimi	25
2.2. Oyun Teorisinin İktisat Bilimine Katkısı.....	27
2.3. Oyunların Özellikleri ve Çeşitleri.....	29
2.4. Dominant (Hâkim) Strateji.....	31

2.5. Nash Dengesi.....	32
2. 6. Tutuklular İkilemi (Prisoners Dilemma) Oyunu.....	35
2.6.1. Tutuklular ikilemi (prisoners dilemma) oyununun doğurduğu sorun.....	37
2.6.2. Tutuklular İkilemi (Prisoners Dilemma) Oyununun Ekonomi ve Politika Alanlarındaki Uygulamaları.....	38

3. İKTİSAT TEORİLERİNİN REFAH EKONOMİSİ ve OYUN TEORİSİ İLE İLİŞKİLERİ 39

3.1. Antik Yunan ve Roma Dönemi.....	41
3.1.1. Xenophon	41
3.1.2. Platon	44
3.1.3. Aristoteles (Aristo)	46
3.1.4. Roma Dönemi	51
3.1.5. Antik dönemin refah ekonomisi ve oyun teorisi açısından değerlendirmesi.....	53
3.2. Merkantilizm	53
3.2.1. Gelişimi.....	53
3.2.2. Merkantilizm görüşleri	55
3.2.3. Merkantilizmin kalıcı katkıları	56
3.2.4 Merkantilizmin refah ekonomisi ve oyun teorisi açısından değerlendirmesi.....	58
3.3. Fizyokrasi	60
3.3.1. Gelişimi.....	60
3.3.2. Fizyokratların görüşleri.....	61
3.3.3 Fizyokrasinin refah ekonomisi ve oyun teorisi açısından değerlendirmesi.....	63
3.4. Klasik İktisat	63
3.4.1. Adam Smith.....	64

3.4.2. David Ricardo	69
3.4.3. Klasik iktisadın refah ekonomisi ve oyun teorisi açısından değerlendirmesi.....	79
SONUÇ.....	81
KAYNAKLAR.....	83

ŞEKİL VE TABOLAR

Şekil 1. Tüketicilerin Anlaşma eğrisi	10
Şekil 2. Edgeworth kutu diyagramı.....	13
Şekil 3. Üretim ve Tüketimde Ortak Etkinlik	15
Şekil 4. Bergson'un Sosyal Farksızlık Eğrileri	21
Tablo 1. Dominant (Hâkim) Strateji	31
Tablo 2. Nash Dengesi 1. Problem	32
Tablo 3. Nash Dengesi 2. Problem	34
Tablo 4. Tutuklular İkilemi (Prisoners Dilemma) Oyunu	36
Tablo 5. Mutlak Üstünlük Teorisi	66
Tablo 6. Karşılaştırmalı Üstünlük Teorisi.....	70
Tablo 7. Üretim miktarı	74
Tablo 8. Üç Durumun Özeti.....	77